

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการพัฒนาความสามารถของครูในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังต่อไปนี้

1. สรุปและอภิปรายผล

- 1) หลังเข้าร่วมโครงการอบรมเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา คณะครูผู้ร่วมวิจัยมีความรู้เกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยมีจำนวนคนที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 90 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 50 ($\chi^2 = 6.40, p=0.010$)
- 2) คณะครูผู้ร่วมวิจัยมีระดับความคิดเห็น/ความพึงพอใจต่อสภาพการจัดการอบรมอยู่ในระดับมาก เกือบทุกรายการ ยกเว้น ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ในแต่ละกิจกรรม ($\bar{X}=3.45, SD=0.82$) ที่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความคิดเห็นที่อยู่ในระดับมากที่สุด 4 อันดับแรก คือ ความสามารถของวิทยากร ($\bar{X}=5.00, SD=0.00$) ความมีประโยชน์ของกิจกรรมการอบรม ($\bar{X}=4.91, SD=0.30$) บรรยากาศในห้องประชุม ($\bar{X}=4.82, SD=0.41$) และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอบรม ($\bar{X}=4.82, SD=0.41$) โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40, SD=0.56$) หลายคนมีความพึงพอใจต่อสถานที่ที่จัดการอบรม เนื่องจากห้องที่จัดการอบรมเป็นห้องที่มีเครื่องปรับอากาศและมีอุปกรณ์ทางการศึกษาครบ คณะครูผู้ร่วมวิจัยมีความกระตือรือร้น สนใจ และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆด้วยความสนุกสนาน และทราบมาว่าหลายคนได้นำเอากิจกรรมไปปรับใช้กับเด็กนักเรียนของตนเอง และมีบางคนก็ได้รับเชิญให้ไปเป็นวิทยากรถ่ายทอดเรื่องการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา การวิจัยในชั้นเรียน และการสอนแบบบูรณาการ นอกจากนี้ยังนำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนไปจัดแสดงในงานวันสถานศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 4
- 3) รูปแบบของการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนควรแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ให้ความรู้ก่อนทำการวิจัย ระยะที่ 2 ให้ความรู้ขณะลงมือเก็บข้อมูล และระยะที่ 3 ให้ความรู้เพิ่มเติมหลังการเก็บข้อมูล
- 4) ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของชุมชนเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20, SD=0.68$) เนื่องด้วยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ครู นักเรียน และชุมชน ต่างก็มีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็นเพื่อจัดทำเอกสารหลักสูตร ตั้งแต่เริ่มกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้วยการศึกษาสภาพ และความต้องการของชุมชน เพื่อกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน และกำหนดจุดเน้นและวิสัยทัศน์

ของสถานศึกษาโดยมีการวิเคราะห์จุดอ่อน-จุดแข็งของสถานศึกษาและชุมชน โดยสถานศึกษาได้มอบหมายให้ครูแต่ละคน จัดทำเอกสารหลักสูตรตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ตนเองถนัด/สนใจ/สอน สถานศึกษาจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางประกอบการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและจัดการเรียนรู้ให้เกิดกับผู้เรียนได้ตรงตามจุดหมาย และเจตนารมณ์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่กรมวิชาการกำหนดไว้ ซึ่งเอกสารประกอบหลักสูตรที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้นและมีการนำไปใช้ปฏิบัติอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง คือ แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เอกสารแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และแผนการสอนในแต่ละรายวิชา สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบในการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรเป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจน

- 5) ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของครูต่อการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรสถานศึกษาด้านการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสมและเพียงพอต่อการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.33$, $SD=0.63$) เช่นเดียวกับการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X}=3.41$, $SD=0.65$) และการนิเทศการใช้หลักสูตร ($\bar{X}=2.84$, $SD=0.74$) นอกนั้นสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.96 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าจะต้องมีการปรับปรุงด้านการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งควรมีการนิเทศการใช้หลักสูตรเนื่องจากมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง แต่เป็นข้อดีของโรงเรียนบ้านท่ามะเดื่อเพราะได้รับงบประมาณจัดสร้างอาคารหลังใหม่ เป็นอาคารเรียน 1 หลัง มีการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่ทันสมัย และสื่อสำหรับการค้นคว้า โดยขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการจัดเตรียมวัสดุ ทำการจัดหา/จัดซื้อคอมพิวเตอร์ พร้อมอินเทอร์เน็ต สำหรับให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า ซึ่งชุมชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีโดยการจัดผ้าป่าการศึกษาในวันประชุมเพื่อประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2548 และองค์การบริหารส่วนตำบลท่ากระเสริมได้จัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อคอมพิวเตอร์ให้กับโรงเรียน และมอบทุนการศึกษาให้กับนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะ

1. การวิจัยปฏิบัติการเป็นกระบวนการวิจัยที่ต้องอาศัยการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด การรักษาทีมงานจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะทำให้เกิดเครือข่ายในการทำงานวิจัยร่วมกัน
2. ในการพัฒนาศักยภาพครูประจำการโดยการใช้วิจัยปฏิบัติการจะต้องใช้เวลานานดังนั้น การบริหารเวลาที่เหมาะสมและการอุทิศตนจึงเป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพราะสิ่งนี้จะประกอบของความสำเร็จของโครงการวิจัย
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูได้มีการสร้างหลักสูตรแบบบูรณาการและมีการวางแผนการจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างครูต่างวิชาและควรส่งเสริมให้ครูวิชาอื่นเช่นภาษาไทย

ภาษาอังกฤษ ศิลปะ มีการสอดแทรกสิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อความยั่งยืนของการพัฒนาประเทศ

4. การให้แรงเสริมด้านบวก เช่น การชมเชย การให้กำลังใจ ความเป็นกัลยาณมิตร มีความสำคัญมากในการทำวิจัยครั้งนี้
5. การจัดการอบรมควรเป็นแบบครบวงจรของการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน กล่าวคือควรให้ความรู้เกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา รูปแบบการสอน การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การสร้างสื่อการสอน การวิจัยในชั้นเรียน และการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อที่คณะครูผู้ร่วมวิจัยจะได้มีประเด็นในการทำวิจัย ส่วนเรื่อง การวิจัยก็ตั้งก็ตั้งเน้นในเรื่องของการเผยแพร่ผลงานวิจัย